

**ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกร่าง
พระราชบัญญัติการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ พ.ศ.**

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติตามกฎหมายถึงการกำหนดลักษณะความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดฐานใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับที่ไม่เข้าข่ายค้ำมนุษย์ไว้อย่างชัดเจน ทำให้ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งไม่มีกลไกในการคุ้มครองช่วยเหลือ เยียวยา ผู้เสียหายที่ตกเป็นแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้แรงงานไม่ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ เยียวยา ตามมาตรฐานสากล และทำให้ประเทศไทยถูกกล่าวหาอยู่เนือง ๆ ว่ามีการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับในเวทีนานาชาติ ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าไทยไปต่างประเทศ

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

เพื่อให้มีกฎหมายที่มีการลักษณะการกระทำอันเป็นความผิดฐานใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับสำหรับเป็นเครื่องมือในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิด และมีกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ ตลอดจนมาตรการในการคุ้มครองช่วยเหลือ และเยียวยาผู้เสียหายจากการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน และสิทธิทางสังคม อันจะเป็นการสร้าง ความมั่นคงทางด้านแรงงาน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ กำหนดนิยามของแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ หมายความว่า “งานหรือบริการทุกชนิด ซึ่งเกณฑ์เอาจากบุคคลใดๆ โดยการขู่ใช้ฎการลงโทษ และซึ่งบุคคลดังกล่าวนั้นมิได้สมัครใจที่จะทำเอง” ทั้งนี้โดยอ้างอิงจากนิยามตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๒๙ ว่าด้วยแรงงานบังคับ

๓.๒ กำหนดลักษณะความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ ดังนี้ “ผู้ใดโดยทุจริตบีบบังคับ ข่มขืนใจ โดยใช้บทลงโทษทางกฎหมาย มาตรการทางวินัย หรือมาตรการตัดสิทธิประโยชน์อื่นใด โดยไม่เป็นธรรม เพื่อให้ผู้อื่นต้องทำงานหรือบริการให้แก่ตนเอง หรือบุคคลที่สามโดยไม่สมัครใจ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ”

๓.๓ กำหนดบทลงโทษที่มีความเหมาะสมกับการกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ โดยให้มีการเพิ่มโทษกับผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดต่อผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ผู้สูงอายุ หญิงมีครรภ์ หรือผู้มีกายพิการ หรือมีจิตพิการไม่สมประกอบ รวมทั้งเพิ่มโทษสำหรับกรณีที่ทำให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส หรือเป็นโรคร้ายแรงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือถึงแก่ความตาย

๓.๔ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ในการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ เคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานในการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ เพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานแรงงานบังคับ

๓.๕ กำหนดมาตรการในการการช่วยเหลือ เยียวยา และคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ

๓.๖ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการป้องกันและขจัดปัญหาการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ เพื่อใช้ในการช่วยเหลือและเยียวยา คุ้มครองความปลอดภัย ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ รวมทั้งช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับในต่างประเทศให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ ตลอดจนใช้ในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและขจัดปัญหาการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ ซึ่งรวมไปถึงการช่วยเหลือและ

อุดหนุนหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชน ในการช่วยเหลือ เยียวยา คุ้มครองความปลอดภัย จัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องดื่ม ให้แก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ

๓.๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ งานดังต่อไปนี้ (๑) งานหรือบริการซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการเกณฑ์ทหาร (๒) งานหรือบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่พลเมืองทั่วไปของประเทศ (๓) งานหรือบริการที่เป็นโทษตามคำพิพากษาของศาล (๔) งานหรือบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน เกิดสงคราม หรือภัยพิบัติ (๕) งานหรือบริการ สำหรับชุมชนของตนเองและทำเพื่อส่วนรวมของชุมชนตนเอง โดยแท้

ทั้งนี้ ได้แนบร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ พ.ศ. มาพร้อมนี้

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น	ข้อคิดเห็น
<p>(๑) ท่านเห็นด้วยกับนิยามและลักษณะความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับหรือไม่ อย่างไร</p> <p>นิยาม “แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ” หมายความว่า งานหรือบริการทุกชนิด ซึ่งเกณฑ์เอาจากบุคคลใดๆ โดยการขู่เชิญการลงโทษ และซึ่งบุคคลดังกล่าวนั้นมิได้สมัครใจที่จะทำเอง</p> <p>ฐานความผิด ผู้ใดโดยทุจริตบีบบังคับข่มขืนใจ โดยใช้บทลงโทษทางกฎหมาย มาตรการทางวินัย หรือมาตรการตัดสิทธิประโยชน์อื่นใด โดยไม่เป็นธรรม เพื่อให้ผู้อื่นต้องทำงานหรือบริการให้แก่ตนเอง หรือบุคคลที่สามโดยไม่สมัครใจ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานแรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ</p>	<p>☐ เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>☐ ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p>
<p>(๒) ในกฎหมายที่จะตราขึ้นควรมีการกำหนดกลไกในการคุ้มครอง เยียวยา ช่วยเหลือ และให้ที่พักพิงแก่ผู้เสียหายจากแรงงานบังคับหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>☐ เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>☐ ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p>
<p>(๓) ควรมีการจัดตั้งกองทุนขึ้นมาขับเคลื่อนการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับเป็นการเฉพาะหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>☐ เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>☐ ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p>
<p>(๔) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดอัตราโทษในร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับเป็นการเฉพาะหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>☐ เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>☐ ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p>
<p>(๕) เนื่องจากการป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ จำเป็นต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานที่คุ้มครองดูแลผู้เสียหาย ดังนั้น ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้นมากำกับ ติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและขจัดการใช้แรงงานเกณฑ์หรือแรงงานบังคับ</p>	<p>☐ เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p> <p>☐ ไม่เห็นด้วย เนื่องจาก.....</p> <p>.....</p>
<p>(๖) ข้อเสนอแนะอื่นๆ</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>